c) Menší teritoria tvoří slova pojmenovávající původně vlastní oblouk, která byla přenesena na celou obilní kosu. Jde zejména o výrazy *plachetka* (již. Rakovnicko), *pružinka*, *pružina* (území vých. a již. od Tábora), *oblouk* (již. Slovácko).

d) Na dvou malých územích mají pro kosu s obloukem i kosu s roženci označení jediné, totiž slovo *hrabice*; jde o vých. Vsetínsko a vých. Kyjovsko se severním Uherskobrodskem.

e) Cizího původu jsou slova *bachle*, *vachle*, *bachlice*, *vachlice* (zabírají zejména území jz. Čech), *šipr* (jz. Roudnicko) a sporadicky se objevující výraz *bigel*.

4 **bachle** f. jen nář. — Adaptací výrazu přejatého z něm., viz vachl, záměnou retnic *v* a *b*.
bachlice jen nář. — Od *bachle*, viz tam.
balón v sled. významu jen nář. — Přenesením.
bigel jen nář. — Přejato z něm. (*Btgel* ‚oblouk‘).
drak v sled. významu jen nář. — Přenesením (SSJČ ‚hračka z dřevěné kostry potažené napjatým papírem‘).
flákačka v sled. významu jen nář. (Jg ‚lopatka k bití‘) — K flákat ‚bít‘.
flu(n)dra v sled. významu jen nář. — Snad přenesením (SSJČ *flundra* ob. expr. ‚cár‘).
fofrák jen nář. — K *fofr* ‚fukar, vějíř‘.
hacák jen nář. — Hláskovou obměnou z *hasák*, viz tam.
hachlice jen nář. — Hlásková obměna výrazu *bachlice*, příp. *vachlice*, viz tam; náslovné *h-* v návaznosti na územně blízký název *hasák*.
hajsák jen nář. — K nář. *hajsat* ‚klouzavě se pohybovat, mávat‘.
harfa v sled. významu jen nář. — Přenesením.
hasák v sled. významu jen nář. (Kt „náčiní, jež se přidává ke kose, seče-li se žito nebo pšenice“, Jg „kdo hrabicemi žne“) — Podle Mch snad zkrácením z *hasačert* (‚pružina k otřásání moučným pytlem ve mlýně, aby se oddělila mouka od otrub‘) a následným přenesením. Holub-Kopečný vykládá odvozením od stč. *hasati* ‚rejdit‘.
hatlafa jen nář. — Nejasné.
hazačka jen nář. — K *házet* (obilí se obloukem házelo na jednu vrstvu).
hrabice v sled. významu jen nář. — Přenesením (SSJČ ‚kosa s roženci‘).
kadlafa jen nář. — Nejasné.
kosa s lupem, k. s ligou, k. s obloučkem, k. s obloukem, k. s prutem, k. se strojkem v uvedených spojeních jen nář. — Opisná vyjádření, v nichž subst. *kosa* je blíže určeno různými předložkovými výrazy.
křídlo v sled. významu jen nář. — Přenesením.
lepač jen nář. — K nář. *lepat* ‚pleskat‘.
lepačka jen nář. (SSJČ nář. ‚plácačka na mouchy‘) — Viz lepač.
lepák jen nář. (Kt ‚plácačka na mouchy‘) — Viz lepač.
lopatka v sled. významu jen nář. — Přenesením.
luňák v sled. významu jen nář. — Patrně přenesením (SSJČ ‚dravý pták s typickým vykrojením ocasu‘).
lupač jen nář. — K *lupat* ‚švihat, pleskat‘.
lupák jen nář. — Viz lupač.
machlice jen nář. — Z *bachlice* záměnou retnic *b* a *m*.
motýl v sled. významu jen nář. — Přenesením.
můra v sled. významu jen nář. — Přenesením.
netopýr v sled. významu jen nář. — Přenesením.
oblouk v sled. významu jen nář. — Přenesením pojmenování části na celek.
oháňka v sled. významu jen nář. — Od *ohánět* (*se*).
pavouk v sled. významu jen nář. — Přenesením.
peroutka v sled. významu jen nář. — Přenesením (SSJČ ‚ptačí křídlo‘).
plácačka v sled. významu jen nář. (SSJČ ‚dřevěná hůlka na konci rozšířená na vyklepávání šatů a koberců nebo na zabíjení much‘) — K *plácat*.
plachetka v sled. významu jen nář. — Přenesením pojmenování části na celek.
plachetnice v sled. významu jen nář. — Patrně univerbizací spojení *plachetní kosa*.
pláskačka jen nář. — K nář. *plaskat* ‚pleskat‘.
pleskáč v sled. významu jen nář. — K *pleskat*.
pleskačka v sled. významu jen nář. (SSJČ ‚nářadí na plácání; plácačka na mouchy‘) — Viz pleskáč.
pometlo v sled. významu jen nář. — Přenesením.
povětří v sled. významu jen nář. — Přenesením (SSJČ ‚prudký vítr‘); při sečení kosou s obloukem se tvoří van vzduchu.
prak v sled. významu jen nář. — Přenesením.
prakr jen nář. — Přenesením (nář. ‚klepačka na vyklepávání koberců‘).
pružina v sled. významu jen nář. — Přenesením pojmenování části na celek.
pružinka v sled. významu jen nář. (Jg „ohnuté dřevo u hrabičné kosy“) — Přenesením pojmenování části na celek.
přiháněčka jen nář. (SSJČ *přiháněč* zeměd. slang ‚zařízení u sklizňových strojů k naklánění obilí na kosu‘) — K *přihánět*.
přiháňka v sled. významu jen nář. — K *přihánět*.
přihazovačka jen nář. — K *přihazovat* (stébla obilí se přihazují na jednu vrstvu).
přihrnovačka jen nář. — K *přihrnovat*.
přisekávačka jen nář. — K *přisekávat*.
skládek v sled. významu jen nář. — Formální dem. k *sklad* ‚skládání, ukládání‘, to k *skládat* ‚ukládat stébla‘, přenesením.
šipr jen nář. — Patrně adaptací výrazu přejatého z něm. (*Schieber* ‚zařízení na posunování‘).
vachl, vachle f. jen nář. — Adaptací výrazu přejatého z něm. (*wacheln* ‚vát, třepetat se‘).
vachlice jen nář. — Od *vachl*(*e*), viz tam.

5 kosa s háčkem Ru 3 — kosa se sejtkem Ju 3

6 AJŚ 100, AJPP 106

Bh

61 hrabice (hrabičná kosa) (1024) — *mapa s. 169*

1 M hrabice — hrablica 746, 755–757 — hrabíca
hrabice plt.
hrabico„ka
hrabna 126, 127, 141